

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนานวัตกรรมสังคม

วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

เลขที่ 52/437 หมู่บ้านเมืองเอก ถนนพหลโยธิน ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และการบูรณาการความร่วมมือขององค์กรชุมชน

เพื่อการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะฉุกเฉินของตำบลหนองเหียง อำเภอพนมสนิม จังหวัดชลบุรี

ความเป็นมา

ตำบลหนองเหียง เป็นตำบลในอำเภอพนมสนิม จังหวัดชลบุรี ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 8 กิโลเมตร และตัวจังหวัดประมาณ 30 กิโลเมตร มีประชากรทั้งหมด 14,123 คน (ตัวเลขปี พ.ศ. 2562) เป็นผู้สูงอายุ จำนวน 2,042 คน คิดเป็นร้อยละ 14.45 ของประชากร จากการตรวจประเมินความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน พบว่า เป็นผู้สูงอายุที่ติดบ้าน ติดเตียงจำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ 1-เคลื่อนไหวได้บ้างมีปัญหาการกิน/การขับถ่ายแต่ไม่มีภาวะสับสน จำนวน 16 คน กลุ่มที่ 2-เคลื่อนไหวได้บ้างมีภาวะสับสน และอาจมีปัญหาการกิน/การขับถ่าย จำนวน 10 คน กลุ่มที่ 3-เคลื่อนไหวเองไม่ได้ และอาจมีปัญหาการกิน/การขับถ่ายหรือเจ็บป่วยรุนแรง จำนวน 3 คน และกลุ่มที่ 4-เคลื่อนไหวเองไม่ได้ เจ็บป่วยรุนแรงหรืออยู่ในระยะสุดท้ายของชีวิต จำนวน 1 คน ในการบริการดูแลด้านสังคม-สาธารณสุขถือว่าผู้สูงอายุและผู้ป่วยเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ในจำนวนนี้มีจำนวน 30 คน ที่เป็นสมาชิกในครอบครัวของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองเหียง

นอกจากข้อมูลข้างต้นแล้ว จากการร่วมงานระหว่างชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลหนองเหียง และกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองเหียง ยังพบว่ามีประชากรที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง (ไม่ใช่ผู้สูงอายุ) อีกจำนวนหนึ่ง เช่น ผู้พิการ ทูพพลภาพ จำนวน 320 คน ในจำนวนนี้มีจำนวน 150 คน ที่เป็นสมาชิกในครอบครัวของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองเหียง

ปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในระบบการดูแลสุขภาพทั้งในด้านบริหารและบริการอย่างกว้างขวาง เช่น เวชระเบียน ข้อมูลยา การตรวจวินิจฉัย การรักษาพยาบาล และการคิดค่ารักษาพยาบาล เพื่อช่วยลดงานที่ซ้ำซ้อน ประหยัดเวลา และลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้รับบริการ องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองเหียง ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลหนองเหียง สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองเหียง สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองเหียง และกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองเหียง จึงริเริ่มงานเป็นโครงการบริการในความร่วมมือแบบปฏิบัติการร่วมกันที่จะนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้สำหรับการบริการผู้ป่วยที่มีภาวะฉุกเฉิน ผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงวัย และผู้ที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ให้ได้รับการดูแลและช่วยเหลืออย่างทันที่ทันที่กับสถานการณ์

กิจกรรม

เป็นโครงการตามความร่วมมือขององค์กรบริหารส่วนตำบล ชมรมอาสาสมัครอาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน และสภาองค์กรชุมชนตำบลหนองเหียง โดยมีบริษัท มาย หมู่บ้าน

จำกัด เป็นผู้สนับสนุนเชิงเทคนิคและให้คำปรึกษา ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการของชุมชน เป็นระบบการติดตาม ดูแล และส่งต่อผู้ป่วยผ่านระบบ Application ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ดูแลผู้ป่วย อาสาสมัครสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้งานร่วมกัน เพื่อการติดตาม ดูแล และส่งต่อผู้ป่วย เป็นการลดขั้นตอน ลดระยะเวลา จัดเก็บข้อมูล และติดตามผู้ป่วยด้วยเอกสาร/แบบฟอร์ม และบันทึกการติดตาม การเยี่ยมบ้าน ผ่านระบบ Application ที่เรียกว่า Moo Ban เป็น Application ที่นำเอาข้อมูลไปบริหารจัดการในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการออกแบบขึ้นเป็นการเฉพาะสำหรับงานในพื้นที่ตำบลหนองเหียง อำเภอพนมสนิม จังหวัดชลบุรี

มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนสมาชิกชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน ซึ่งมีผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียงเข้าร่วมโครงการ พร้อมสำรวจความพร้อมและความต้องการของประชาชนกรในตำบลหนองเหียง ที่เป็นผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงวัย และผู้ที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ที่สนใจจะเข้าร่วมบริการผู้ป่วยฉุกเฉิน

ผลสำเร็จ

จากการทดลองใช้ Application นี้ ตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2563 มาจนถึงปัจจุบัน มีผู้ป่วยติดเตียงใช้บริการจำนวน 50 ครั้งเรือน (10 รายต่อเดือน โดยเฉลี่ย) และสมาชิกชุมชนที่มีผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียงที่เหลื่อติดตามและเรียนรู้การใช้งาน ผู้ดูแลผู้ป่วยและอาสาสมัครสาธารณสุขที่ใช้งานระบบ Application สามารถประเมิน คัดกรองผู้ป่วยติดเตียงที่มีภาวะฉุกเฉิน เพื่อเข้าสู่ระบบการส่งต่อผู้ป่วยได้อย่างรวดเร็ว (ภายใน 15 นาที) รวมทั้งแจ้งเหตุอาการด้วยข้อมูลที่แม่นยำมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับการส่งต่อผู้ป่วยด้วยระบบเดิมที่จะต้องให้ญาติโทรแจ้งผู้นำชุมชน/ศูนย์กู้ชีพ หากกรณีที่อยู่บ้าน ผู้ป่วยก็ไม่สามารถแจ้ง ผู้นำชุมชน/ศูนย์กู้ชีพได้ทันที ต้องรอให้ญาติกลับเข้ามาบ้านถึงจะทราบเหตุ ซึ่งอาจล่าช้าไม่ทันการณ์ จากผลการสำรวจความพึงพอใจ พบว่า ญาติ และ/หรือผู้ป่วยที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อการทำงาน (ดูแล/ ส่งต่อ) ในระดับร้อยละ 80

ความใหม่-ความสามารถ

1. การใช้ประโยชน์จาก Application เพื่อบริการงานสาธารณสุข

เป็นโครงการที่ริเริ่มนำเอาเทคโนโลยีการสื่อสาร Application และระบบงานอิเล็กทรอนิกส์ เข้ามาร่วมรองรับการบริการต่อการดูแลผู้สูงวัยหรือผู้ป่วยติดเตียง (รวมทั้งผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง) ซึ่งเป็นการนำเอาเครื่องมืออุปกรณ์/ เทคโนโลยี เข้ามาร่วมพัฒนาประสิทธิภาพและความแม่นยำของข้อมูลในการทำงานของกำลังคนที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุข

2. การบูรณาการทำงานในพื้นที่จริงของชุมชน

การริเริ่มและผลความสำเร็จในเบื้องต้นของงานโครงการนี้ เป็นงานที่เกิดจากด้วยความร่วมมือขององค์กรในระดับชุมชน ที่มีพันธกิจในการดำเนินการเกี่ยวกับงานสาธารณสุขและการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของ

ประชาชนในพื้นที่ เป็นการบูรณาการระบบงานที่มีความประสงค์ที่จะพัฒนาบริการ มีความพร้อม มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขององค์กรแบบรัฐ เอกชน และประชาชน ประกอบด้วย (1) องค์กรบริหารส่วนตำบล (ภาครัฐ-ท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรในระดับเล็กที่สุด) (2) กองทุนสวัสดิการชุมชน และสภาองค์กรชุมชน ซึ่งเป็นองค์กรภาคประชาชน (Community-based Organization: CBOs) ที่ก่อตั้งขึ้นเป็นองค์กรตามนโยบายริเริ่มของสถาบันองค์กรพัฒนาเอกชน (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นองค์กรสนับสนุนของภาครัฐประเภทหนึ่ง (Government Agency) (3) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ซึ่งเป็นบุคลากรอาสาสมัครร่วมงานภาครัฐ และมีลักษณะเป็นบุคลากรแบบกึ่งอาสาสมัคร (Semi-volunteer) (4) บริษัท หมาย หมู่บ้านจำกัด ซึ่งเป็นบริษัทผู้สนับสนุนด้านเทคโนโลยี

ผลต่อการเปลี่ยนแปลง

การริเริ่มพัฒนาประสิทธิภาพของการบริการ จากการนำเอาเทคโนโลยีไปประกอบใช้งานเพื่อบริการสุขภาพ เพื่อเป็นการดูแลสุขภาพของประชาชน (ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน) เพื่อเป็นงานเชิงรุกของการจัดสวัสดิการชุมชน (ของกองทุนสวัสดิการชุมชน) และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน (ขององค์กรบริหารส่วนตำบล) เป็นผลของร่วมของความร่วมมือเชิงบูรณาการ เป็นการบูรณาการ 2 รูปแบบที่ประกอบรวมเข้าด้วยกัน คือ หนึ่ง บูรณาการระหว่างการทำงานสมัยใหม่ของระบบข้อมูลและเทคโนโลยี Application/ Internet-based กับระบบบริการทางกายภาพ (หมายถึง การรับ-ส่ง และการบริการทางการแพทย์) สอง การบูรณาการหน่วยงานหรือองค์กรชุมชนที่มีอยู่ให้มาทำงานร่วมกัน (Involvement) โดยที่ลักษณะของการบูรณาการนี้ จะเป็นตัวอย่างที่จะนำไปสู่การพัฒนางานด้านบูรณาการในเรื่องอื่น ๆ ในการสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลในลำดับต่อไป

.....

สำนักประสานเครือข่ายสวัสดิการชุมชน
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
ตุลาคม 2563